

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

RAPPORT OM UTVIKLINGEN I FORBRUKSGJELD, OKTOBER 2024

23. oktober 2024

1. Sammendrag	3
2. Samlet forbruksgjeld	4
2.1. Forbruksgjeld registrert i gjeldsinformasjonsforetak	4
2.2. Porteføljeoversikt	5
2.3. Porteføljeutvikling.....	5
3. Forbrukslånsmarkedet i Norge	12
3.1. Foretak som tilbyr forbrukslån i Norge.....	12
3.2. Finanstilsynets utvalgsundersøkelse	13
4. Forbruksgjeld til inkasso	17
4.1. Utviklingen i forbruksgjeld til inkasso.....	17
4.2. Inkassosaker fordelt på hovedstolens størrelse og alder.....	20
4.3. Utleggsforretninger og andel saker med intet til utlegg.....	21

1. Sammendrag

Tall fra Gjeldsregisteret AS viser at samlet forbruksgjeld blant nordmenn utgjorde 168,4 mrd. kroner per 30. september 2024. Dette er 11,7 mrd. kroner (7,5 prosent) høyere enn ett år tidligere. Det har vært en økning i forbruksgjelden siden utgangen av 2022, etter at volumet falt i perioden mellom 2019 og 2022. Den rentebærende delen av gjeldsmassen økte med 9,2 mrd. kroner (7,2 prosent), mens volumet av ikke-rentebærende gjeld økte med 2,6 mrd. kroner (9,0 prosent) de siste tolv månedene.

Nesten en fjerdedel av den rentebærende forbruksgjelden til nordmenn ligger i foretak som kjøper porteføljer av misligholdte lån fra banker. Denne andelen økte mye fram til 2023, men har vært stabil siden.

Andelen låntakere i Gjeldsregisteret registrert med flere enn fem kreditter har sunket fra 4,8 til 4,5 prosent det siste året. Det har vært en jevn nedgang i denne andelen siden innføringen av Gjeldsregisteret i 2019. Denne gruppen stod ved utgangen av september 2024 for 38 prosent av samlet benyttet kreditt, ned fra 40 prosent året før.

Gjennomsnittlig andel av benyttede rammekreditter som har forfalt og blitt rentebærende var 41 prosent ved utgangen av september 2024. Denne andelen har falt de siste årene, fra i overkant av 50 prosent i begynnelsen av 2022. For majoriteten av rammekredittene som benyttes påløper altså ingen rentekostnad for låntakerne

Finanstilsynets utvalgsundersøkelse viser at tilbydere av forbrukslån økte utlånene til norske kunder med 2,1 prosent siste tolv måneder fram til utgangen av første halvår 2024. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån var det en økning på 4,5 prosent. Lavere netto renteinntekter og høyere tap har redusert inntjeningen det siste året. Tap på forbrukslån utgjorde 2,7 prosent av utlånsmassen i første halvår 2024. Til sammenligning utgjorde tapene for norske bankers totale utlån 0,12 prosent i samme periode.

Nivået på misligholdte forbrukslån har økt noe det siste året. For utlån i det norske markedet, var misligholdsandelen 7,2 prosent ved utgangen av første halvår 2024.

Inkassoforetak hadde 671 000 inkassosaker knyttet til forbruksgjeld til inndrivelse ved utgangen av første halvår 2024. Dette er en oppgang på 31 200 saker (4,9 prosent) sammenlignet med utgangen av samme periode i fjor. Misligholdt hovedstol på inkassosaker knyttet til forbruksgjeld utgjorde 34,8 mrd. kroner, som er en økning fra 33,8 mrd. kroner ved utgangen av samme periode året før. Misligholdt forbruksgjeld til inkasso (opprinnelig gjeld og renter) var til sammen på 60,3 mrd. kroner, hvorav påløpte renter utgjorde 25,4 mrd. kroner. Gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld for den enkelte inkassosak var på 89 800 kroner ved utgangen første halvår 2024, mot 90 100 kroner ved utgangen av første halvår 2023.

Ved utgangen av første halvår 2024 hadde 75,7 prosent av inkassosakene knyttet til forbruksgjeld vært til inndrivelse mer enn 18 måneder fra forfallstidspunktet, som er en nedgang fra 78,4 prosent ved utgangen av første halvår i fjor.

2. Samlet forbruksgjeld

2.1. Forbruksgjeld registrert i gjeldsinformasjonsforetak

Gjeldsinformasjonsforetakene¹ registrerer lån fra alle foretak som tilbyr forbrukslån i Norge. I tillegg registreres lån i finansieringsforetak som kjøper utlånsporteføljer. For foretak som kjøper misligholdte lån, inngår hovedstol inkludert salærer samt påløpte renter og gebyrer i tallene som registreres. Registerne inneholder også utlån til norske låntakere fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet, samt lån som er sikret med tredjepersonspant (pant som ikke tilhører skyldneren) og billån med salgspant som er eldre enn fem år. Samlet gjeld i statistikken fra gjeldsinformasjonsforetakene vil derfor være høyere enn tallene i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse for tilbydere av forbrukslån. Til sammen 160 foretak rapporterte til Gjeldsregisteret AS per 30. september 2024.

Definisjoner:

Rammekreditter

Består av kredittkortrammer og andre usikrede rammelån.

Nedbetalingslån

Nedbetalingslån kan deles inn i to typer lån; forbrukslån og annen usikret gjeld. Annen usikret gjeld er inkludert i gjeldsregisterne grunnet rapporteringsplikten av nedbetalingslån som er sikret hos tredjepart. I denne rapporten defineres forbrukslån som nedbetalingslån med nominell rente større enn 8 prosent, og annen usikret gjeld som nedbetalingslån med nominell rente mindre enn eller lik 8 prosent. I rapporter fram til 2024 har Gjeldsregisterets definisjon på 5 prosent nominell rente vært brukt som definisjon.

Billån med salgspant eldre enn fem år skal defineres som usikrede lån og er rapporteringspliktige for foretakene. Etter Gjeldsregisterets vurdering er det stor variasjon i rentenivået tilknyttet billån, og det vil dermed ligge billån både som forbrukslån og som annen usikret gjeld i datagrunnlaget.

Faktureringskort

Består av faktureringskort uten kredittgrense, der samlet saldo må betales ved forfall.

Rentebærende gjeld

Saldo på nedbetalingslån og rentebærende saldo på rammekreditter og faktureringskort.

Ikke-rentebærende gjeld

Ikke-rentebærende saldo på rammekreditter og faktureringskort.

Benyttet kreditt

Saldo på nedbetalingslån og rentebærende og ikke-rentebærende saldo på rammekreditter og faktureringskort. Også inkludert salærer samt påløpte renter og gebyrer.

Kreditteksponering

Benyttet kreditt for nedbetalingslån og faktureringskort, samt det høyeste av enten kredittgrensen eller summen av rentebærende og ikke-rentebærende saldo for rammekreditter. Årsaken til sistnevnte er at sum saldo for enkelte rammekreditter overstiger kredittgrensen, slik at kreditteksponeringen ikke reflekteres i tilstrekkelig grad dersom kun kredittgrense benyttes. I tillegg er det flere tilfeller der kredittgrensen er satt til null.

¹ Det er tre foretak med konsesjon som gjeldsinformasjonsforetak i Norge: Gjeldsregisteret AS, Norsk Gjeldsinformasjon AS og Experian Gjeldsregister AS. Finanstilsynet benytter data fra Gjeldsregisteret AS.

2.2. Porteføljeoversikt

Ved utgangen av 30. september 2024 var samlet benyttet kreditt registrert i Gjeldsregisteret på 168,4 mrd. kroner, se tabell 2.1. Majoriteten av porteføljen består av forbrukslån og rammekreditter (se boks med omtale av gjeldsregistrenes definisjoner av disse størrelsene), med et volum på henholdsvis 74,5 mrd. kroner og 75,1 mrd. kroner. Av samlet benyttet kreditt var 81,4 prosent rentebærende. Det var totalt registrert i underkant av 6,9 millioner kreditter (kredittavtaler) fordelt på litt over 3,2 millioner låntakere.

Tabell 2.1 Nøkkeltall per 30. september 2024

	Nedbetalingslån		Rammekreditter	Faktureringskort	Total
	Forbrukslån	Annen usikret gjeld			
Kreditteksponering, mill. kr	74 521	17 750	249 481	1 034	342 786
Benyttet kreditt, mill. kr	74 521	17 750	75 058	1 013	168 350
Rentebærende gjeld, mill. kr	74 521	17 750	44 762	35	137 068
Ikke-rentebærende gjeld, mill. kr	-	-	30 295	998	31 293
Antall kreditter	659 209	145 134	5 986 175	87 144	6 877 662
Antall låntakere	390 272	120 900	3 111 815	83 140	3 706 127*

Note: *Summen av antall låntakere per type gjeld er høyere enn antall låntakere totalt, da én låntaker kan ha flere typer gjeld.

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

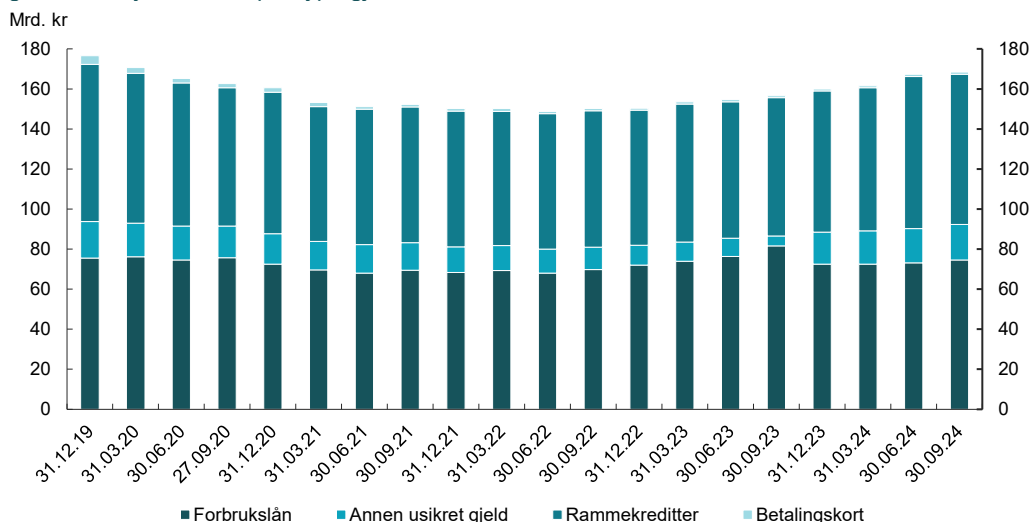
2.3. Porteføljeutvikling

Benyttet kreditt

Etter en nedgang i samlet forbrugsgjeld fra opprettelsen av Gjeldsregisteret i 2019 til 2022, viser tall fra Gjeldsregisteret at det siden slutten av 2022 har vært en vekst i benyttet kreditt, se figur 2.1. Tolvmånedersveksten ved utgangen av september 2024 var på det nest høyeste nivået siden innføringen av Gjeldsregisteret. Bare ved utgangen av juni 2024 har tolv månedersveksten vært på et høyere nivå.

Økningen i benyttet kreditt det siste året drives av kategoriene rammekreditter og nedbetalingslån (summen av forbrukslån og annen usikret gjeld). For rammekreditter var årsveksten 6,1 mrd. kroner (8,8 prosent), mens nedbetalingslån hadde økt med 5,7 mrd. kroner (6,6 prosent), ved utgangen av september 2024.

Figur 2.1 Benyttet kreditt per type gjeld*

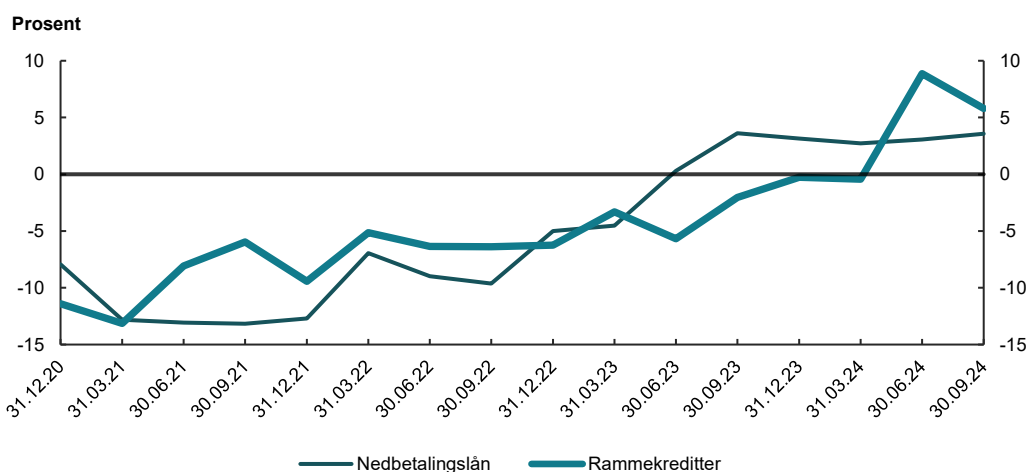

Note: * Definisjonen av "Annen usikret gjeld" ble endret f.o.m. 31.12.2023. Dette medførte at en del lån av typen "forbrukslån" ble omklassifisert til lån av typen "annen usikret gjeld".

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Det nominelle volumet av forbruksgjeld påvirkes av prisnivået på varer og tjenester. Ved utgangen av tredje kvartal 2024 var den reelle veksten i rammekreditter (nominell årsvekst fratrukket årsvekst i priser målt med KPI) på 6,3 prosent, se figur 2.2. At denne veksten har vært positiv de siste to kvartalene markerer et skille fra tidligere, da den reelle årsveksten i rammekreditter har vært negativ i alle perioder med data fra Gjeldsregisteret før dette. Den reelle veksten i nedbetalingslån har ligget stabilt mellom 2,5 til 4 prosent det siste året.

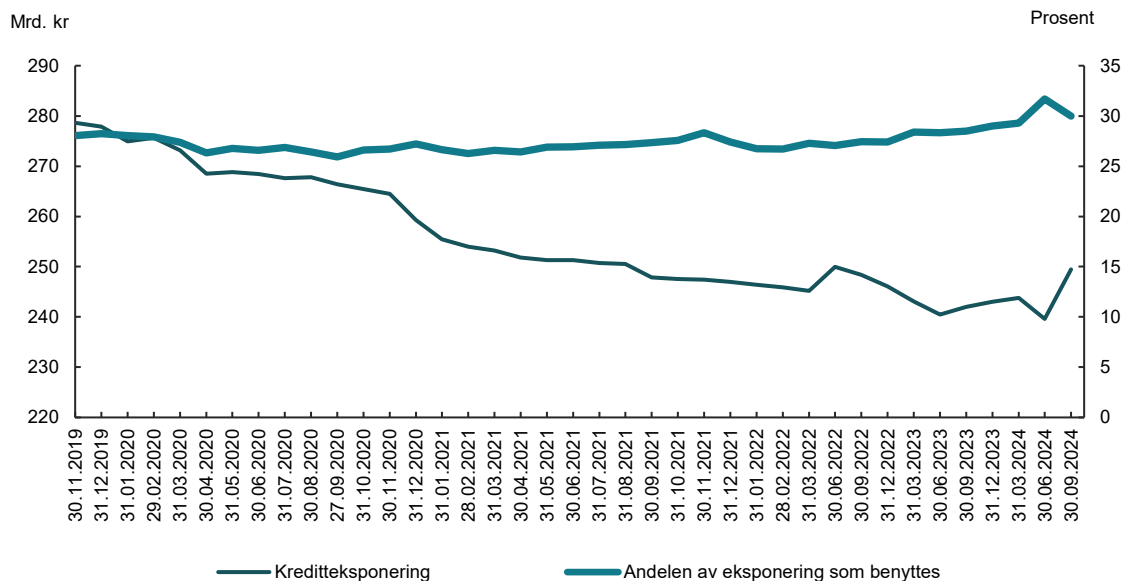
Figur 2.2 Reell årsvekst i benyttet kreditt

Kilder: Finanstilsynet, Gjeldsregisteret AS og Statistisk sentralbyrå

I foretakenes balanse utgjør den totale kreditteksponeringen fra rammekreditter et større volum enn summen som er benyttet av kredittene. Denne eksponeringen har hatt en synkende trend de siste årene, men økte med 9,9 mrd. kroner (4,2 prosent) i tredje kvartal 2024, se figur 2.3. Denne veksten bidro til at den gjennomsnittlige andelen av kreditteksponeringen som benyttes av låntakerne falt i tredje kvartal til 30 prosent. Dette er allikevel 1,5 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere.

Figur 2.3 Kreditteksponering rammekreditt (venstre akse) og gjennomsnittlig benyttet andel (høyre akse).

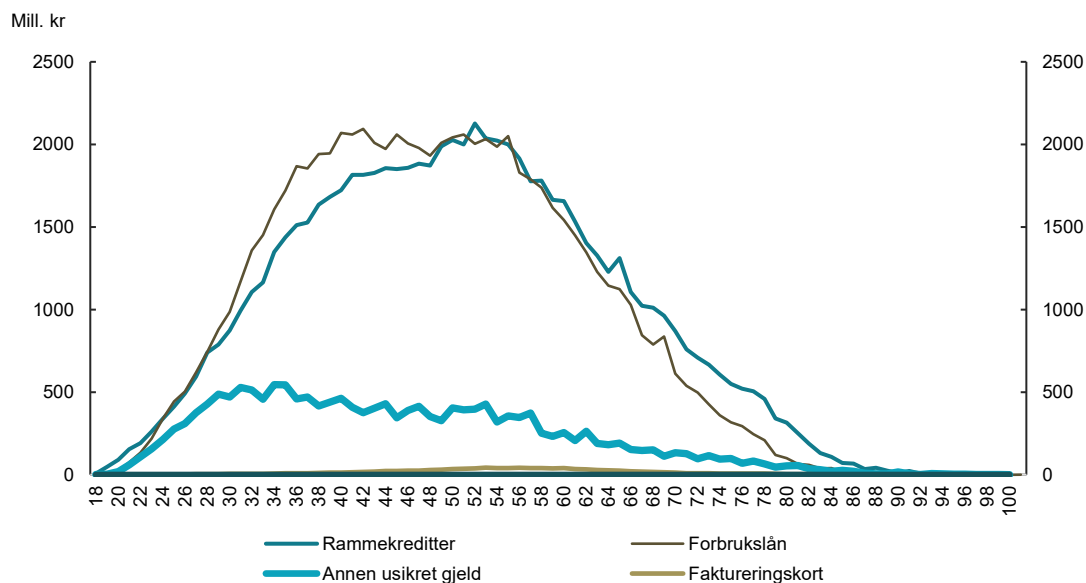

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS.

Aldersfordeling forbruksgjeld

Volumet av forbrukslån og rammekreditter er relativt jevnt fordelt mellom låntakere i alderen 30 til 60 år, se figur 2.4. Forbrukslån har en noe yngre fordeling enn rammekreditter. Annen usikret gjeld, der en betydelig andel av volumet består av utlån til bolig sikret hos tredjepart, er mest utbredt blant yngre låntakere i alderen 20 til 40 år.

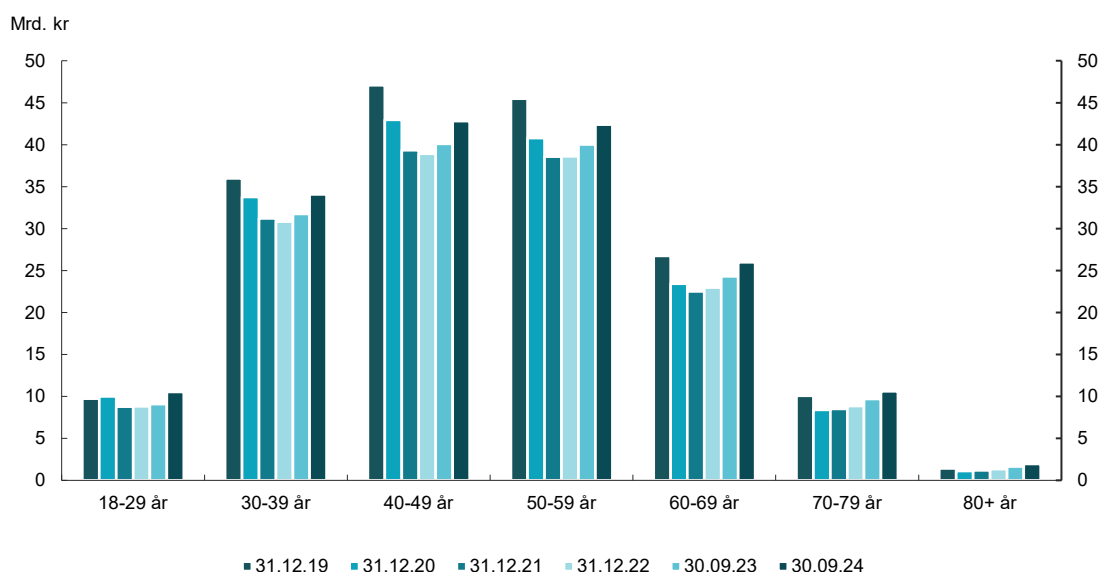
Figur 2.4 Benyttet kreditt fordelt på kreditttype og låntakers alder

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Det har vært en vekst i benyttet kreditt for samtlige aldersgrupper det siste året, se figur 2.5. Den høyeste relative veksten har vært i aldersgruppen 18–29 år, på 1,4 mrd. kroner (15,8 prosent). For aldersgruppene mellom 30 og 59 år har det vært en relativ lik vekst på rundt 2,5 mrd. kroner.

Figur 2.5 benyttet kreditt – aldersfordelt*

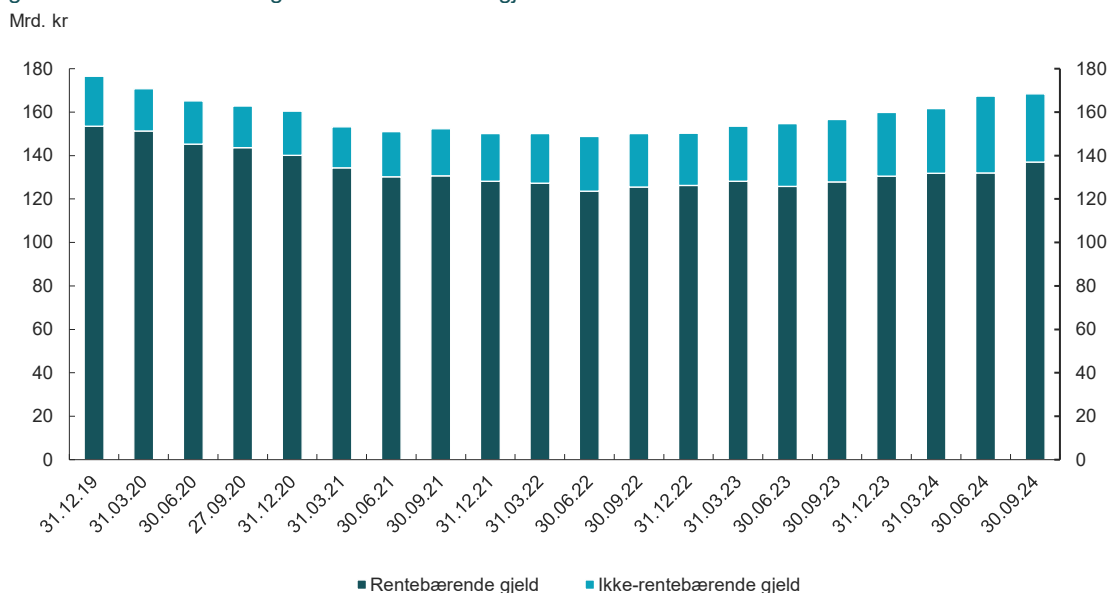

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Rentebærende og ikke-rentebærende gjeld

Volumet av rentebærende gjeld var 9,2 mrd. kroner (7,2 prosent) høyere ved utgangen av september 2024 enn på samme tid året før, mens den ikke-rentebærende gjelden har økt med 2,6 mrd. kroner (9,0 prosent), se figur 2.6. Andelen av den totale forbruksgjelden som er rentebærende var 81,6 prosent, noe som er uendret fra ett år tidligere.

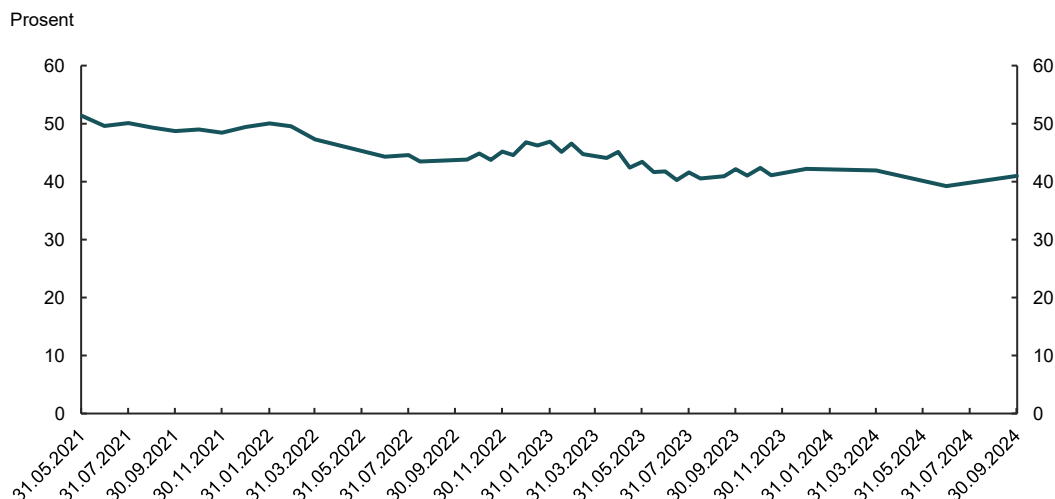
Figur 2.6 Rentebærende og ikke-rentebærende gjeld

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Gjennomsnittlig andel av benyttede rammekreditter som har forfalt og blitt rentebærende var 40,9 prosent ved utgangen av september 2024, se figur 2.7. Dette er 1,2 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere. For majoriteten av rammekredittene som benyttes påløper altså ingen rentekostnad for låntakerne. Denne andelen har falt de siste årene, fra i overkant av 50 prosent i begynnelsen av 2022.

Figur 2.7 Gjennomsnittlig andel av benyttet rammekreditt som er rentebærende.

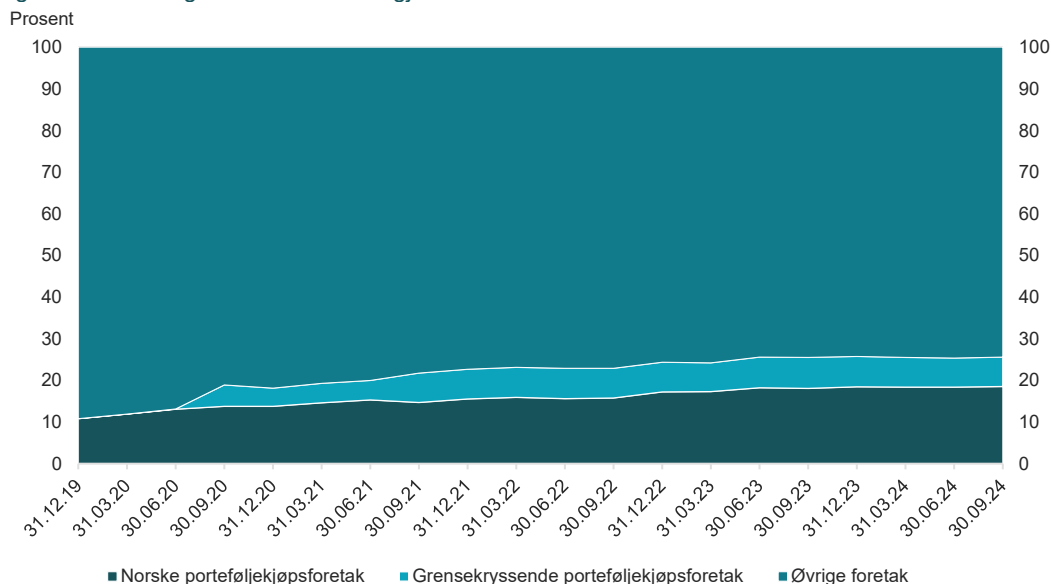

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Foretak i Gjeldsregisteret

Flere av foretakene som yter forbrukslån har de siste årene solgt porteføljer av misligholdte lån til finansieringsforetak som har spesialisert seg på å kjøpe og inn drive misligholdt forbruks gjeld. Ved utgangen av september 2024 var andelen solgte porteføljer 25,6 prosent, som er 14,8 prosentpoeng høyere enn ved årsslutt 2019. Andelen har imidlertid vært stabil gjennom 2023 og så langt i 2024, se figur 2.8.

Figur 2.8 Fordeling av rentebærende gjeld

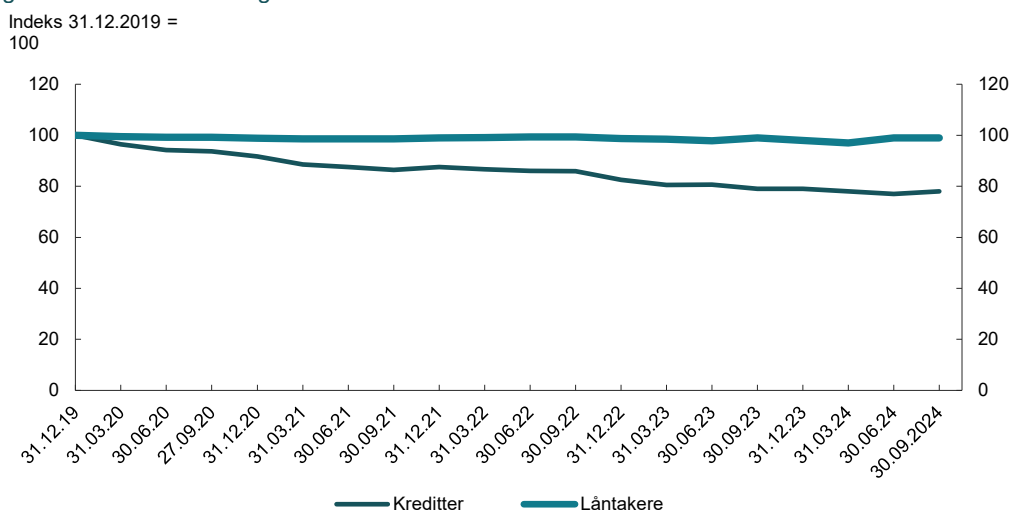
Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Antall kreditter og låntakere

Siden utgangen av 2019 har det vært en klar nedgang i antall kreditter registrert i Gjeldsregisteret, se figur 2.9. Utviklingen har stabilisert seg noe det siste året, men det var allikevel i overkant av 150 000 (2,5 prosent) færre kreditter ved utgangen av september 2024, enn ett år tidligere. Nedgangen i antall kreditter var størst for rammekreditter, med en nedgang på litt under 152 000.

Antall låntakere registrert i Gjeldsregisteret har vært relativt stabilt de siste årene, og var ved utgangen av september 2024 på 3,1 millioner.

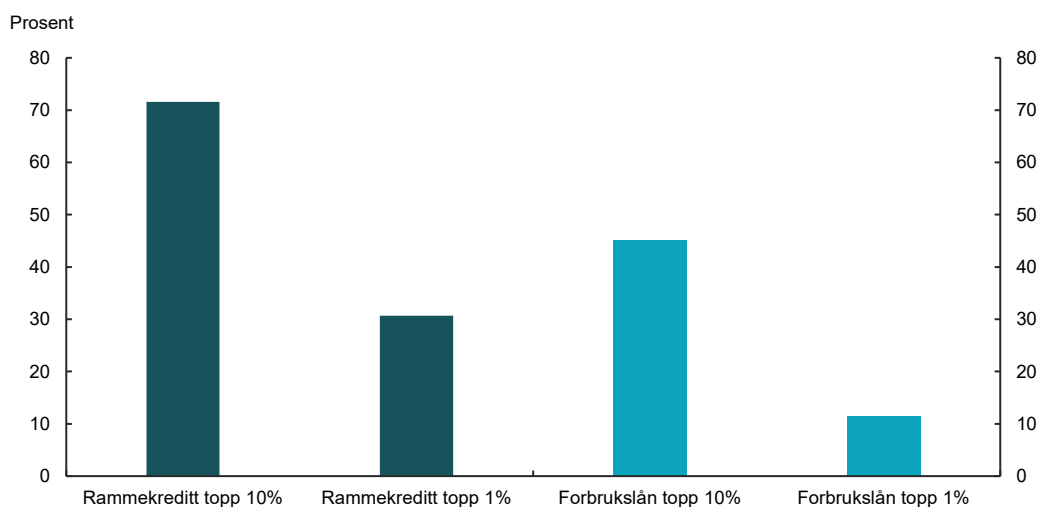
Figur 2.9 Antall kreditter og låntakere

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Fordelingen av forbruksgjeld er et eksempel på en markant skjev fordeling, der et relativt lite antall individer står for en stor andel av volumet, se figur 2.10. Skiller man kun ut lånevolumet tilhørende den ene prosenten av låntakerne med høyest benyttet kreditt, står denne gruppen for 30,7 prosent av totalt benyttet rammekreditt, og 11,5 prosent av totalt benyttet forbrukslån. Skiller man ut de 10 prosentene av låntakerne med høyest kreditt, er de tilsvarende størrelsene 70,8 prosent og 45 prosent for henholdsvis rammekreditter og forbrukslån.

Figur 2.10 Andel av benyttet kreditt tilhørende de 10 og 1 prosentene av låntakerne med høyest kreditt

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Majoriteten (86 prosent) av låntakerne i Gjeldsregisteret sto registrert med tre eller færre usikrede kreditter per 30. september 2024, se tabell 2.2. Litt under halvparten (48 prosent) av låntakerne sto registrert med kun én usikret kreditt.

Det siste året har gjennomsnittlig benyttet kreditt per låntaker økt i samtlige av de oppgitte intervallene for antall kreditter i tabell 2.2. Utover økningen i det samlede gjeldsnivået i perioden, må utviklingen ses i sammenheng med en forskyving blant låntakerne i retning av færre kreditttrammer, og at de avviklede kredittene kan ha vært mindre beløp.

Tabell 2.2 Låntakere, gjennomsnittlig benyttet kreditt og andel av benyttet kreditt, fordelt på antall kreditter

Antall kreditter	Antall låntakere			Gjennomsnittlig benyttet kreditt per låntaker			Andel av benyttet kreditt (prosent av total kreditt)		
	30.09.23	31.12.23	31.09.24	30.09.23	31.12.23	31.09.24	30.09.23	31.12.23	31.03.23
1	1 467 155	1 479 512	1 539 227	9 451	9 570	10 289	8,8	8,8	9,4
2	822 396	822 284	817 624	27 740	28 594	32 188	14,5	14,7	15,6
3	421 676	416 447	402 791	54 343	56 244	63 192	14,6	16,6	15,1
4	211 178	208 504	198 478	93 709	96 368	105 520	12,6	12,5	12,4
5	108 059	106 357	100 197	141 599	145 894	160 751	9,8	9,7	9,6
6–10	128 875	127 449	122 042	289 615	297 763	317 632	23,8	23,7	23
11–20	20 266	20 519	19 793	931 409	943 469	966 562	12,5	12,1	11,4
21–50	2 638	2 683	2 592	2 128 187	2 157 213	2 206 521	3,6	3,6	3,4
Over 50	18	18	17	5 089 281	4 941 346	5 335 014	0,1	0,1	0,1

Note: Alle beløp i hele kroner

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

3. Forbrukslånsmarkedet i Norge

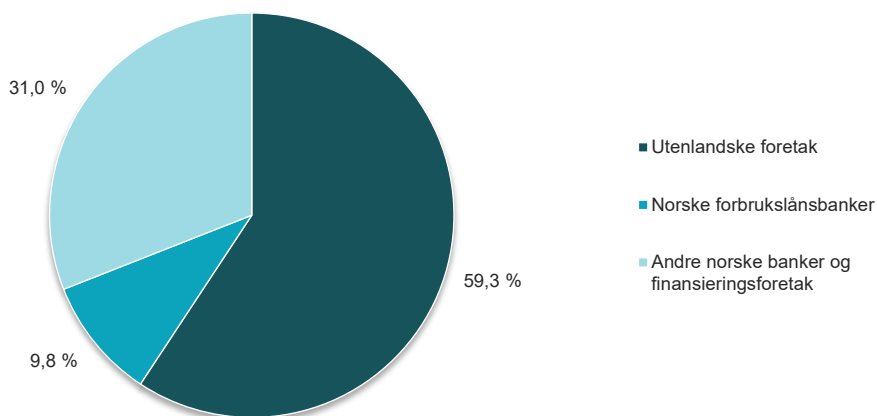
3.1. Foretak som tilbyr forbrukslån i Norge

I det norske markedet tilbys forbrukslån i hovedsak av norske banker og finansieringsforetak samt filialer av utenlandske foretak. I tillegg tilbyr enkelte utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet forbrukslån til norske kunder. Forbrukslån omfatter kredittkortlån og andre lån uten sikkerhet til personkunder. Utlånsvolum i foretak som kjøper porteføljer av misligholdte forbrukslån, inngår ikke i disse tallene.

Utenlandske filialer og foretak som utsteder forbrukslån gjennom grensekryssende virksomhet i Norge, hadde en andel på 59 prosent av det norske markedet ved utgangen av første halvår 2024, se figur 3.1. Den utenlandske andelen økte mye da Bank Norwegian ble fusjonert med Nordax Bank AB 30. november 2022, og nå tilbyr lån i Norge som filial av Noba Bank Group AB (tidligere Nordax Bank AB). Av samme grunn falt andelen for norske forbrukslånsbanker². Det er mindre endringer i markedsandelene blant tilbydere av forbrukslån det siste året, og norske forbrukslånsbanker hadde en andel på i underkant av 10 prosent ved utgangen av første halvår 2024. Andre norske banker og finansieringsforetak som tilbyr forbrukslån hadde 31 prosent av markedet.

Det har i liten grad vært nyetableringer av norske foretak som tilbyr forbrukslån de senere årene, og flere tidligere forbrukslånsbanker har endret satsingsområde til markedet for omstartslån³. I tillegg har Lea bank fått innvilget svensk bankkonsesjon, og vil operere som filial av svensk bank fra tidlig 2025⁴.

Figur 3.1 Fordeling av forbrukslån 30.06.2024

Kilde: Finanstilsynet

² Spesialiserte banker hvor hovedvirksomheten er forbrukslån.

³ Lån med pant i bolig som benyttes for å samle flere lån og refinansiere lån med høy rente. Målgruppen er ofte låntakere med økonomiske utfordringer, betalingsanmerkninger e.l. Det nye lånet får lavere rente enn de tidligere lånene, men renten er vanligvis betydelig høyere enn for ordinære lån med pant i bolig.

⁴ [NewsWeb \(oslobors.no\)](https://www.oslobors.no)

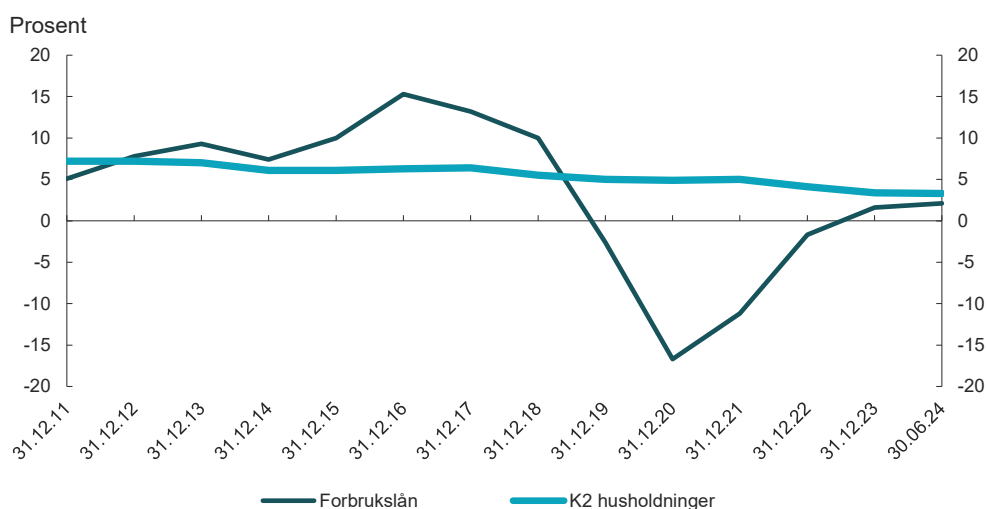
3.2. Finanstilsynets utvalgsundersøkelse

Finanstilsynet gjennomfører en kartlegging av forbrukslånsmarkedet⁵ hvert kvartal basert på rapportering fra et utvalg foretak som tilbyr forbrukslån i det norske markedet. Ved utgangen av første halvår 2024 omfattet undersøkelsen 26 foretak⁶. Både norske foretak og utenlandske filialer med forbrukslån som hovedvirksomhet inngår i utvalget. I tillegg inngår enkelte banker og finansieringsforetak hvor forbrukslån utgjør en mindre andel av de totale utlånene. Utvalget dekker i underkant av 90 prosent av markedet for foretak som yter forbrukslån i Norge.

Utlånsvekst

Volumet av forbrukslån til norske kunder for foretakene i undersøkelsen, økte fra 80,6 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2023 til 82,2 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2024, som tilsvarer en økning på 2,1 prosent, se figur 3.2 og 3.3. Justert for foretakenes salg av misligholdte lån, var utlånsveksten 4,5 prosent.

Figur 3.2 Tolv månedersvekst i forbrukslån i det norske markedet og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

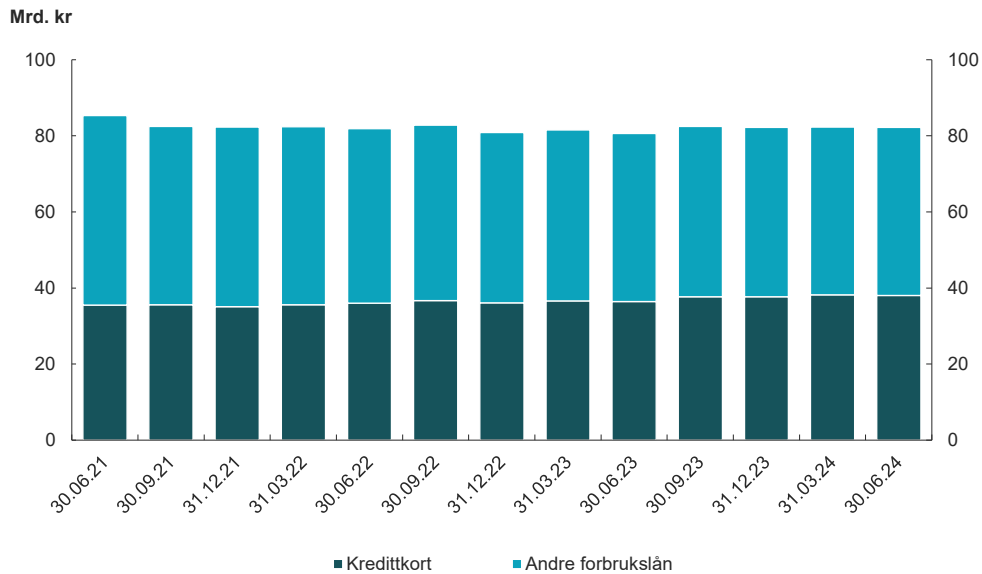

Kilde: Finanstilsynet

⁵ I kartleggingen inngår ikke forbrukslån som ligger i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån. Utenlandske foretak som tilbyr forbrukslån gjennom grensekryssende virksomhet, inngår ikke i utvalgsundersøkelsen.

⁶ Undersøkelsen omfatter følgende foretak ved utgangen av første halvår 2024: Avida Finans, Bank Norwegian filial av Noba Bank Group AB, Danske Bank, DNB, Eika Kredittdbank, Ekspress Bank, Enter Card, Handelsbanken, Ikano Bank, Instabank, Lea bank, Morrow Bank, Nordea Bank Norge, Norgesgruppen Finans, Resurs Bank, Santander Consumer Bank, SEB Kort, Sparebank 1 Kreditt, Sparebank 1 SMN, Sparebanken Møre, Sparebanken Sør, Sparebanken Vest, Storebrand Bank, Svea Bank, TF Bank Norge og Thorn Norge Finans.

Figur 3.3 Utlånsvolum i det norske markedet

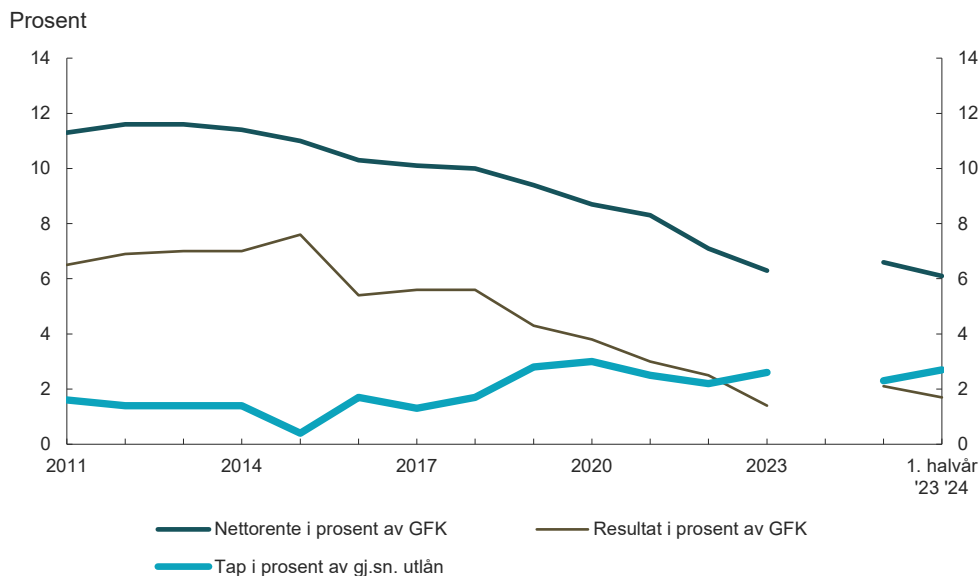

Kilde: Finanstilsynet

Lønnsomhet

Foretakene samlet hadde et noe svakere resultat i første halvår 2024 sammenlignet med tilsvarende periode i 2023. Dette skyldes lavere netto renteinntekter og en økning i bokførte tap, se figur 3.4. Tap på utlån utgjorde 2,7 prosent (annualisert) av utlånsmassen i første halvår 2024, mot 2,3 prosent i samme periode året før. Til sammenligning utgjorde tapene for norske bankers totale utlån 0,12 prosent i første halvår 2024, mot 0,09 prosent i samme periode året før.

Figur 3.4 Resultatutvikling forbrukslån*

*Figuren viser resultatutvikling for totale forbrukslån i utvalget (inkludert forbrukslån i utlandet).

Kilde: Finanstilsynet

Salg av misligholdte forbrukslån

Flere av foretakene som yter forbrukslån selger porteføljer med misligholdte lån til finansieringsforetak som har spesialisert seg på kjøp og inndrivelse av denne gjelden. Finansieringsforetak som kjøper porteføljer inngår vanligvis i konsern med inkassoforetak, og har en lang horisont på inndrivningsprosessen. Utlånsporteføljene selges til lavere pris enn pålydende verdi, og de oppkjøpte kravene vil normalt øke utover hovedstolen (opprinnelig gjeld) fordi det påløper høye renter i tillegg til gebyrer og salærer.

Foretakene i utvalget solgte porteføljer til en pålydende verdi av 3,2 mrd. kroner siste tolv måneder fram til utgangen av første halvår 2024. Av dette var 2,0 mrd. kroner utlån i Norge. Det har vært en nedgang i salg av misligholdte lån det siste året, se figur 3.5. Nedgangen er påvirket av lavere etterspørsel i markedet for kjøp av misligholdte lån og lavere betalingsvillighet enn tidligere blant foretakene som kjøper porteføljer.

Salg av porteføljer gjennom flere år har ført til at en betydelig andel av volumet av forbrukslån nå ligger i foretak som kjøper misligholdte lån, se omtale av porteføljekjøpsforetak og figur 2.8 i forrige kapittel.

Figur 3.5 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste tolv måneder

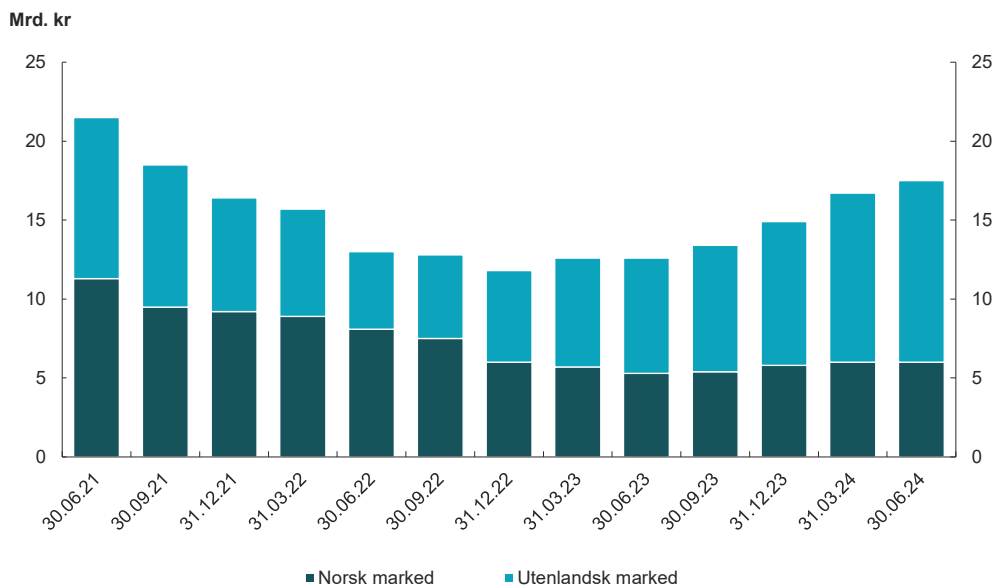

Kilde: Finanstilsynet

Misligholdte forbrukslån

Samlet volum av misligholdte lån i utvalget som tilbyr forbrukslån, utgjorde nær 17,5 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2024, en økning på 4,9 mrd. kroner siste tolv måneder, se figur 3.6. Mindre salg av porteføljer har gjort at flere foretak beholder misligholdte lån på egen bok lenger. Høy utlånsvekst i andre nordiske land, har også bidratt til økningen i mislighold. Misligholdte lån i det norske markedet utgjorde 6,0 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2024, som var 0,7 mrd. høyere enn ett år tidligere.

Figur 3.6 Misligholdte forbrukslån (over 90 dager)

Kilde: Finanstilsynet

Nivået på misligholdte forbrukslån har økt noe det siste året og utgjorde 10,8 prosent av foretakenes totale utlån (inkludert forbrukslån i utlandet) ved utgangen av første halvår 2024. For utlån i det norske markedet var misligholdsandelen for utvalget samlet 7,2 prosent, en økning på 0,7 prosentpoeng fra utgangen av første halvår i fjor, se figur 3.7.

Figur 3.7 Mislighold (over 90 dager) i prosent av forbrukslån i Norge

Kilde: Finanstilsynet

4. Forbruksgjeld til inkasso

4.1. Utviklingen i forbruksgjeld til inkasso

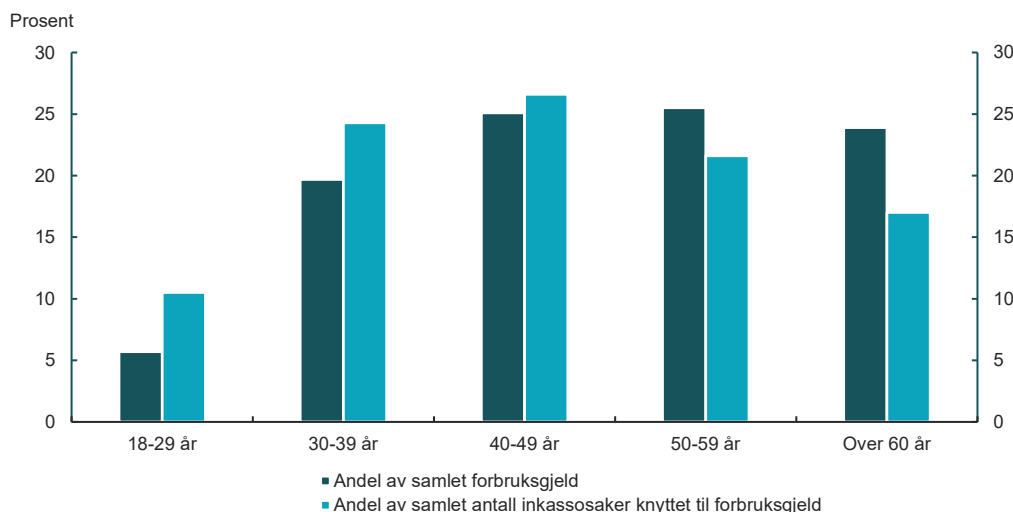
Datagrunnlaget bygger på inkassoforetakenes halvårlige rapportering til Finanstilsynet. Ved utgangen av første halvår 2024 hadde 17 inkassoforetak⁷ forbruksgjeld til inndrivelse. Innrapporterte inkassosaker representerer ikke antall skyldnere, ettersom én skyldner kan ha flere inkassosaker.

Det var 671 000 inkassosaker knyttet til forbruksgjeld ved utgangen av første halvår 2024, en økning på 31 200 (4,9 prosent) fra utgangen av samme periode i fjor. Sakene utgjorde 10,4 prosent av samlet antall saker til inndrivelse hos alle inkassoforetak i Norge ved utgangen av juni 2024.

Misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld) knyttet til forbruksgjeld til inndrivelse hos inkassoforetak var på 34,8 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2024, mot 33,8 mrd. kroner ett år tidligere. Samlet misligholdt hovedstol til inndrivelse hos alle inkassoforetakene ved utgangen av første halvår 2024 var på 78,0 mrd. kroner, som innebærer at misligholdt hovedstol knyttet til forbruksgjeld utgjorde 44,6 prosent. Tilsvarende forholdstall var på 46,4 prosent ved utgangen av første halvår 2023. Ved utgangen av første halvår 2024 var 373 900 krav knyttet til forbruksgjeld kjøpt opp av finansieringsforetak. Dette utgjør 55,7 prosent av kravene og representerte misligholdt hovedstol på 18,8 mrd. kroner.

En aldersfordelt sammenstilling av samlet forbruksgjeld og inkassosaker knyttet til forbruksgjeld per 30.06.2024, viser at aldersgruppene 18–29 år, 30–39 år og 40–49 år har en større andel av inkassosakene enn andel av forbruksgjelden, mens aldersgruppene 50–59 år og over 60 år har en lavere andel av inkassosakene enn av forbruksgjelden, se figur 4.1.

Figur 4.1 Aldersfordelt sammenstilling av samlet forbruksgjeld og inkassosaker knyttet til forbruksgjeld per 30.06.2024

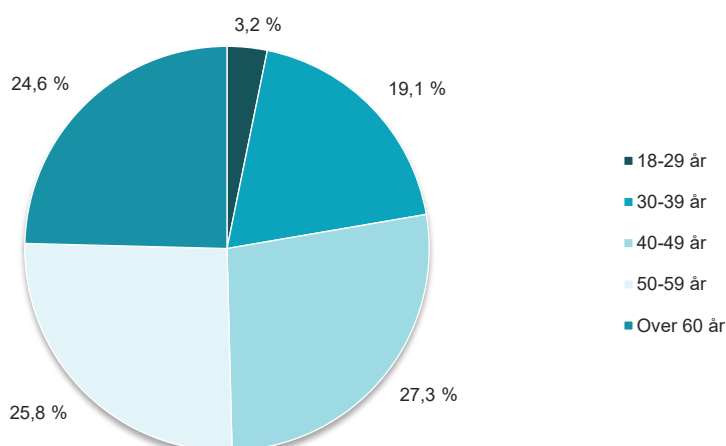

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Misligholdt forbruksgjeld (opprinnelig gjeld og renter) ved utgangen av første halvår 2024 var til sammen på 60,3 mrd. kroner, hvorav påløpte renter utgjorde 25,4 mrd. kroner. Fordeling av misligholdt forbruksgjeld på aldersgrupper viser at aldersgruppen 40–49 år har høyest andel med 27,3 prosent, se figur 4.2.

⁷ Foretakene er Alektum AS, Aragorn Finans AS, Axactor Norway AS, Collectia AS, Collectio AS, Gothia AS, Inkassotjenester AS, Intrum AS, Intrum Obligations AS, Kredinor AS, Kreditorforeningen SA, Lowell Norge AS, Orkla Credit AS, PRA Group Norge AS, Sergel Norge AS, Svea Finans AS og Zolva AS.

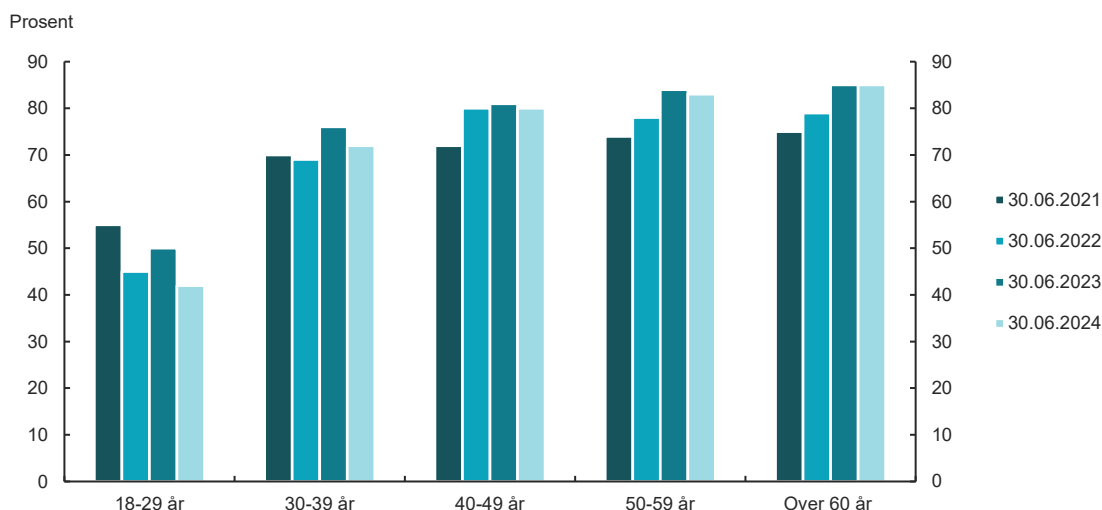
Figur 4.2 Misligholdt forbruksgjeld (opprinnelig gjeld og renter) per 30.06.2024, fordelt på aldersgrupper

Kilde: Finanstilsynet

Ved utgangen av første halvår 2024 hadde 75,7 prosent av inkassosakene knyttet til forbruksgjeld vært til inndrivelse mer enn 18 måneder fra forfallstidspunktet, som er en nedgang fra 78,4 prosent ved utgangen av første halvår 2023. Andelen av slike saker var lavest for de under 30 år og stigende med økende alder, se figur 4.3. Det synes dermed å være vanskeligere å få fullt innbetalt forbruksgjeld, og dermed avsluttet inkassosaker, for låntakere eldre enn 30 år.

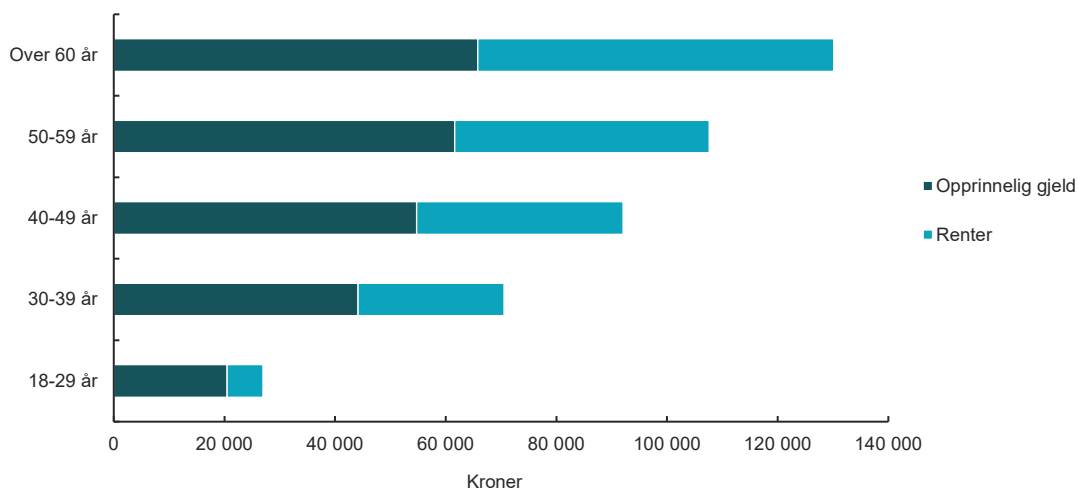
Figur 4.3 Andel forbruksgjeld til inndrivelse i inkassoforetak mer enn 18 måneder fra forfallstidspunktet, fordelt på aldersgrupper

Kilde: Finanstilsynet

Gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld for den enkelte inkassosak ved utgangen av første halvår 2024 var på 89 800 kroner, mot 90 100 kroner ved utgangen av første halvår 2023. Aldersgruppen 18–29 år har lavest gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld per inkassosak, med 27 000 kroner, mens aldersgruppen over 60 år har høyest gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld per inkassosak med 130 100 kroner. Andelen av renter sammenlignet med gjeld er høyest for aldersgruppen over 60 år og lavest for aldersgruppen 18–29 år, se figur 4.4. Dette kan blant annet ha sammenheng med hvor lenge gjelden har vært misligholdt.

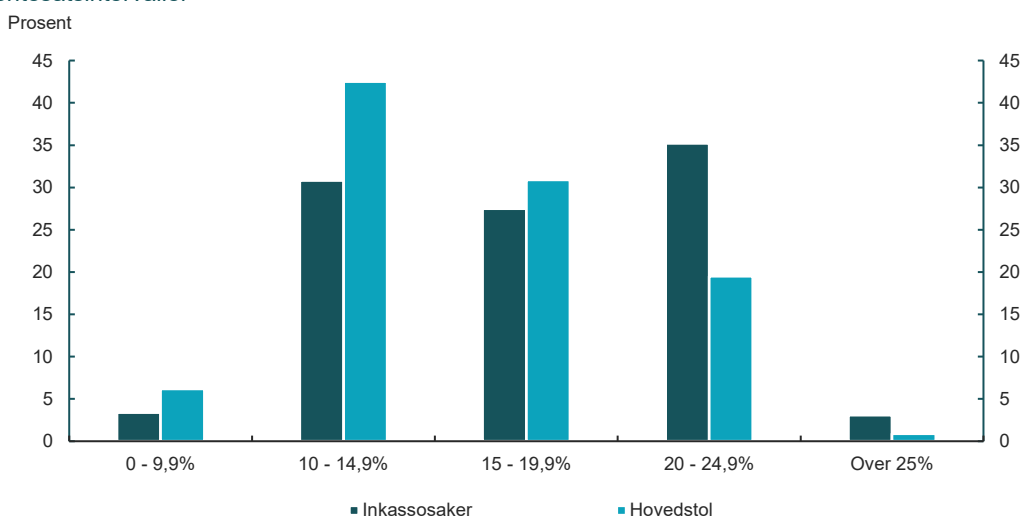
Figur 4.4 Gjennomsnittlig misligholdt forbruksgjeld per inkassosak per 30.06.2024, fordelt på aldersgrupper

Kilde: Finanstilsynet

Andelen av inkassosaker knyttet til forbruksgjeld er høyest innenfor rentesatsintervallet 20–24,9 prosent med 35,2 prosent, mot 35,6 prosent ved utgangen av første halvår 2023. Andelen av inkassosakenes hovedstol er høyest innenfor rentesatsintervallet 10–14,9 prosent med 42,5 prosent, mot 38,0 prosent sammenlignet med første halvår 2023, se figur 4.5.

Figur 4.5 Andel inkassosaker og hovedstol knyttet til forbruksgjeld per 30.06.2024, fordelt på nominelle rentesatsintervaller

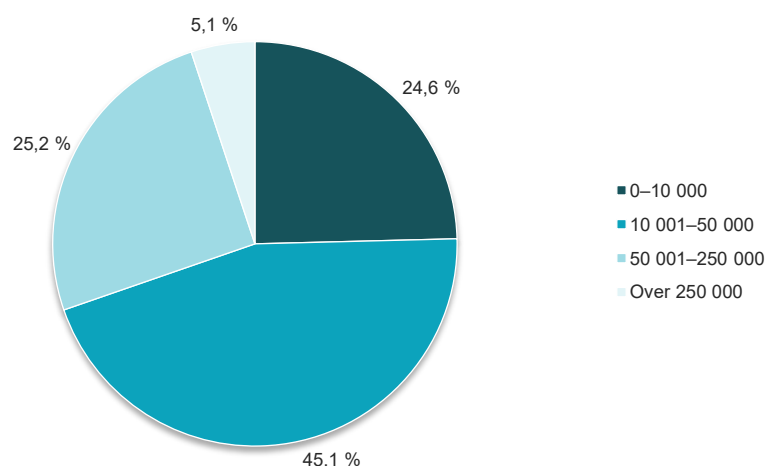
Kilde: Finanstilsynet

Gjennomsnittlig hovedstol per inkassosak er høyest innenfor rentesatsintervallet 0–9,9 prosent med 94 000 kroner, mot 84 500 kroner ved utgangen av første halvår 2023. Gjennomsnittlig hovedstol per inkassosak er lavest for rentesatsintervallet over 25 prosent med 15 900 kroner, mot 13 500 kroner ved utgangen av første halvår 2023.

4.2. Inkassosaker fordelt på hovedstolens størrelse og alder

En fordeling av inkassosakene knyttet til forbruksgjeld ved utgangen av første halvår 2024 etter hovedstolens størrelse, viser at 45,1 prosent av kravene er i kategorien med hovedstol mellom 10 001 og 50 000 kroner, se figur 4.6.

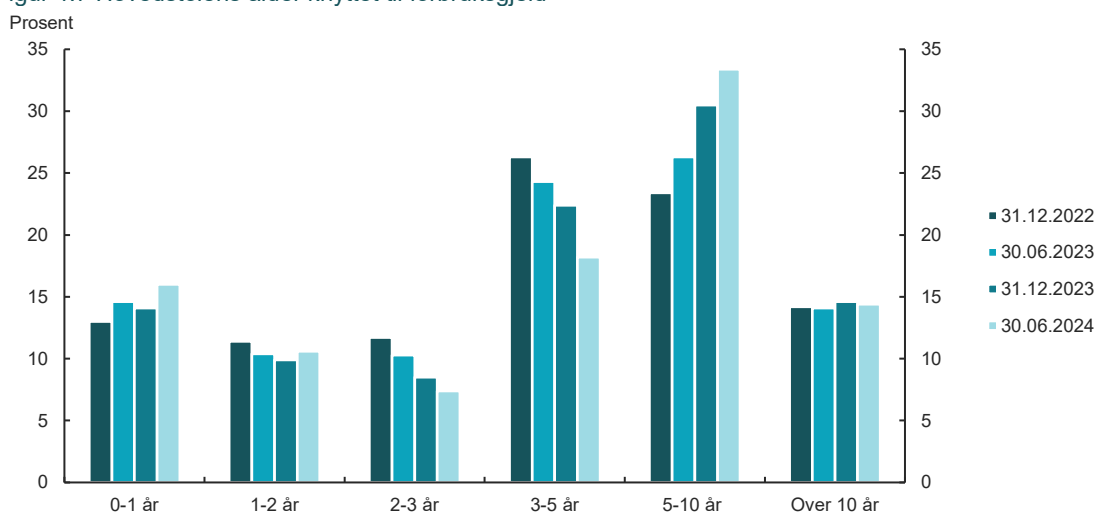
Figur 4.6 Fordeling av inkassosakenes hovedstol knyttet til forbruksgjeld per 30.06.2024

Kilde: Finanstilsynet

Andelen misligholdt forbruksgjeld til inndrivelse i inkassoforetak hvor hovedstolens alder er mindre enn ett år, viser oppgang ved utgangen av første halvår 2024 sammenlignet med foregående halvår. Andelen forbruksgjeld hvor hovedstolen er på mellom tre og fem år viser en klar nedgang de siste årene, mens andelen forbruksgjeld hvor hovedstolen har vært til inndrivelse mellom fem og ti år viser en oppgang, se figur 4.7.

Figur 4.7 Hovedstolens alder knyttet til forbruksgjeld

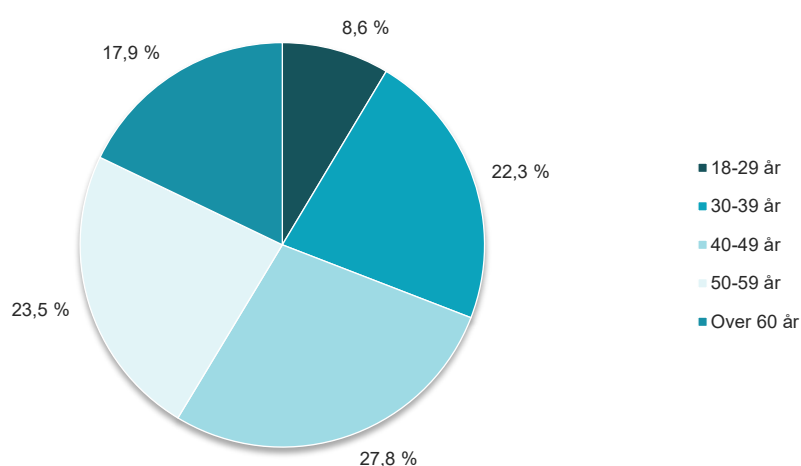
Kilde: Finanstilsynet

4.3. Utleggsforretninger og andel saker med intet til utlegg

Når inkassoforetak sender utleggsbegjæring på vegne av fordringshaver, innebærer dette at namsmannen undersøker om skyldner har eiendeler det kan tas pant i, eller om vedkommende har en inntekt som gir rom for lønnstrekking. Dersom det ikke er noe å ta utlegg i, blir resultatet "intet til utlegg". Inkassoforetakene har i løpet av siste tolv månedene sendt utleggsbegjæring på 103 900 saker knyttet til forbruksgjeld. For 40 100 av disse ble resultatet av namsmannens utleggsforretning "intet til utlegg" (38,9 prosent). Tilsvarende tall foregående halvår var 115 600 utleggsbegjæring, hvor 42 100 (36,4 prosent) hadde "intet til utlegg" som resultat.

Avholdte utleggsforretninger i løpet av de siste tolv måneder viser at det er skyldnere i aldersgruppen 40–49 år som har høyest andel utleggsforretninger med resultat "intet til utlegg", med 27,8 prosent, se figur 4.8.

Figur 4.8 Utleggsforretninger i løpet av siste tolv måneder med resultat "intet til utlegg", fordelt på aldersgrupper

Kilde: Finanstilsynet

Finanstilsynet
Revierstredet 3
P.O. Box 1187 Sentrum
NO-0107 Oslo

Tel. +47 22 93 98 00
post@finansilsynet.no
finansilsynet.no

